

Plné texty článků lze objednat emailem na adrese studovna@npmk.cz

1.

Comparison of preferred didactic forms and methods in homeschooling / [Porovnání preferovaných didaktických forem a metod v domácím vzdělávání] / Ivana Rochovská, Martin Droščák, Viera Šilonová -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 3 (vol.61) (2020), s. 13-25.

Tématem předloženého článku je domácí vzdělávání. Výzkum se zabýval názory rodičů na preferované metody a formy výuky v domácím vzdělávání, jsou uvedeny i důvody, proč upřednostnili domácí vzdělávání na úkor školní docházky. Pomocí dotazníkové metody jsou zmapovány názory 78 rodičů ze Slovenska, České republiky a Polska. Autoři zkoumali vliv vybraných proměnných, věku rodičů a počtu dětí předškolního věku, na preference metod a forem vzdělávání. Na základě výsledků výzkumu lze konstatovat, že mladší respondenti upřednostňovali domácí vzdělávání více než starší respondenti. Na druhé straně starší respondenti více využívali klasické vyučovací metody a formy výuky. Počet dětí v domácnosti neměl žádný vliv na metody a formy domácího vzdělávání. Přehledné výsledky v příložených tabulkách.

výuka ; obsah výuky ; dítě ; základní škola ; první stupeň ; domácí vzdělávání ; vyučovací metoda ; vztah rodiče-škola ; forma výuky ; výzkum ; výsledek výzkumu ; názor ; Česko ; Slovensko ; Polsko

<http://katalog.npmk.cz/documents/515737>

2.

Exploring the moral competencies of gifted students: validation of Moral Competency Inventory - MCI / [Zkoumání morálních kompetencí nadaných studentů: ověření inventáře morálních kompetencí - MCI] / Milena M. Letić, Biljana S. Lungulov -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: The new educational review / -- ISSN 1732-6729 -- Roč. [18], č. 3 (vol.61) (2020), s. 156-167.

Charakteristické rysy nadaných v oblasti morálky byly často určovány ve vztahu k průměrné populaci. Článek prezentuje moderní přístup k pochopení nadání jako specifika pro určitou oblast kvality osobnosti. Byl proveden výzkum ke stanovení morálních kompetencí v různých oblastech nadání studentů pomocí psychometrických charakteristik Inventáře morálních kompetencí (Moral Competency Inventory-MCI) na vzorku 473 respondentů. Z výsledků vyplývá, že studenti nadaní v různých oblastech se od sebe navzájem liší na základě čtyř kompetencí - integrita,

odpovědnost, soucit a odpuštění. Jsou to relativně stabilní charakterové vlastnosti, které umožňují jednat v souladu s morálními principy a morálním chápáním společnosti. Tyto charakterové vlastnosti jsou nejrozvinutější u studentů s nadáním v oblasti sportu, následuje hudba, matematika a nakonec výtvarné umění. Výsledky studie naznačily význam a potřebu nepřetržitého odborného vedení a morální výchovy nadaných studentů.

student ; nadaný ; vysoce nadaný ; morálka ; mravní výchova ; odpovědnost ; hodnota ; mravní hodnota ; způsobilost ; charakter ; psychické vlastnosti ; integrita ; soucit ; odpuštění ; mravní jednání ; principy ; charakterové vlastnosti

<http://katalog.npmk.cz/documents/515818>

3.

Kresba rodiny očima dítěte / [Drawing of family through the eyes of child] / Daniela Valachová -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Předškolná výchova -- ISSN 0032-7220 -- Roč. 75, č. 2 (november-december 20/21) (2020/2021), s. 32-34.

Dítě od raného věku používá kresbu jako prostředek k zobrazení konkrétní skutečnosti. Kresba poskytuje informace o celkové vývojové úrovni dítěte, poznání určitých vztahů a postojů nebo pohled do emocionálního světa dítěte. Článek se zaměřuje na kresbu rodiny, jak ji dítě vnímá a prožívá a jakým způsobem dítě kreslí: zobrazení rodiny, velikost postavy, způsob zobrazení postav, zobrazení částí těla, stínování a šrafování v kresbě, nápaditost. Autorka připomíná, že kresba rodiny je vhodný způsob, jak získat důležité informace o dítěti, ale zároveň je třeba tuto hypotézu ověřit dalšími způsoby.

mateřská škola ; předškolní dítě ; předškolní výchova ; pedopsychologie ; psychologie osobnosti ; rodina ; interpersonální vztahy ; vnímání ostatních ; kresba ; vztah rodiče-dítě ; vývoj dítěte ; pedagogická komunikace ; citový vývoj

<http://katalog.npmk.cz/documents/516131>

4.

The mathematical flexibility of college students : the role of cognitive and affective factors / [Matematická flexibilita u vysokoškolských studentů : role kognitivních a afektivních faktorů] / Stacy T. Shaw, Anahit A. Pogossian, Gerardo Ramirez -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 4 (December) (2020), s. 981-996.

Tradiční výuka matematiky obsahující memorování v USA převládá. V matematice je ale důležité i flexibilní myšlení. Předložená studie se zabývala matematicky flexibilním myšlením vysokoškolských studentů. Ti měli zpracovat aritmetickou úlohu a najít co největší počet řešení. Bylo zjištěno, že respondenti byli schopni použít pouze řešení, kterému se učili jako primárnímu v hodinách matematiky. Měřená úzkost z matematiky, matematická identita, potřeba poznání a

pracovní paměť nijak flexibilitu neovlivnily. Tyto výsledky dokazují, že matematické flexibilitě se člověk nemůže naučit, je to unikátní konstrukt.

student ; myšlení ; flexibilita ; matematika ; aritmetika ; řešení úloh ; výzkum ; Spojené státy americké ; pracovní paměť

<http://katalog.npmk.cz/documents/516236>

5.

Neformal'noje obrazovanije pedagogov DOO : opyt realizacii / [Neformální vzdělávání pedagogů předškolní výchovy : zkušenosti z realizace] / A. Najbauer -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 6

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 92, č. 10 (2020), s. 82-86.

Představení zkušeností z realizace neformálního vzdělávání pedagogů předškolní výchovy. Možnosti, jak využívat zdroje, které přinášejí nejlepší výsledky. Vypracovávání projektů, distanční vzdělávání, samostatný rozvoj prostřednictvím formálního, neformálního i informálního vzdělávání. Prakticky orientované znalosti. Sledování výzkumů. Práce s texty z vědecko-metodické a psychopedagogické oblasti.

předškolní výchova ; učitel ; učitelka ; neformální vzdělávání ; mimoškolní vzdělávání ; kurs ; výzkum ; praktická práce ; projektová metoda ; distanční vzdělávání ; vzdělávání učitelů ; zkušenost ; Rusko

<http://katalog.npmk.cz/documents/515841>

6.

Neutralität ist keine Option : Bildung für politisches Engagement in der Schule / [Neutralita není volbou : výchova k politické angažovanosti ve škole] / Gerhard Eikenbusch -- ger -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Pädagogik -- ISSN 0933-422X -- Roč. 72, č. 4 (April) (2020), s. 6-9.

Stať uvádí číslo časopisu, které řeší otázky spojené s politickou angažovaností ve školním prostředí. Diskutované okruhy: školní a politická angažovanost a souvislost mezi nimi, otázka neutrality či angažovanosti učitelů, rozmanitost názorů a tolerance. Probírá se i téma inkluze a náboženské svobody v současném německém školství, zvláště ve spojitosti se začleňováním dětí z rodin přistěhovalců.

politické chování ; výchova ; školní prostředí ; diskuse ; učitel ; názor ; tolerance ; inkluzivní vzdělávání ; škola ; školství ; přistěhovalec ; dítě cizí národnosti ; rodina ; SRN ; angažovanost ; inkluze

<http://katalog.npmk.cz/documents/516050>

7.

Obraz materinstva v sovremennom obščestve / [Obraz mateřství v současné společnosti] /

Je. Klepcova, Je. Ponomareva -- rus -- Obsahuje bibliografické odkazy: 8

In: Doškol'noje vospitanije : ježemesjačnyj naučno-metodičeskij žurnal -- ISSN 0012-561X -- Roč. 92, č. 11 (2020), s. 68-72.

Článek je zaměřen na charakteristiky fenoménu mateřství a na archetypy matky. Typologie vztahu matky k dítěti, popis jeho projevů. Dynamika rozvoje obrazu mateřství během lidského života. Mateřství v současné společnosti.

matka ; vztah matka-dítě ; typologie ; společnost ; historické hledisko ; sociologie rodiny ; Rusko ; archetyp ; mateřství ; fenomén

<http://katalog.npmk.cz/documents/515868>

8.

Pedagogická ukrajinka ve fondech Národního pedagogického muzea a knihovny Jana Amose Komenského v Praze : publikační činnost Ukrajinského reformního reálného gymnázia a podkarpatoruské učebnice v meziválečném Československu = Pedagogična ukrajinka u fondach Nacional'noho Pedagogičnoho muzeju ta biblioteki imeni Jana Amosa Komens'koho u Prazi : kolekcija vydan' Ukrajin's'koji reformovanoji real'noji himnaziji ta pidkarpatorus'kych pidručnykiv u mižvojnij Čechoslovaččyni / Dagmar Petišková -- cze ukr

In: Vydavnyčyj ruch v Ukrajinì : seredovyščja, artefakty : dopovidì ta povìdomlennja Mižnarodnoji naukovoji konferenciji (L'viv, 24-25 žovtnja 2019 r.) -- ISBN 978-966-02-9020-4 -- s. 199-204.

Příspěvek představuje sbírku pedagogických ukrajinek v NPMK JAK, které vycházely v meziválečném Československu. V první části se zaměřuje na výroční zprávy ukrajinského gymnázia v ČSR a publikace pedagogů tohoto gymnázia. Připomíná pedagogickou činnost ukrajinské emigrace, jež byla podporována československou vládou. Ve druhé části se příspěvek věnuje učebnicím a dalším didaktickým pomůckám určeným pro vzdělávání na základních a středních školách Podkarpatské Rusi (1919-1938).

základní škola ; střední škola ; publikace ; pedagogická činnost ; vzdělávání ; historické hledisko ; učebnice ; emigrace ; jazyk ; ukrajinština ; rusínština ; podpora ; vládní politika ; výroční zpráva ; gymnázium ; Národní pedagogická knihovna Komenského (Praha, Česko) ; Československo ; Ukrajina ; Podkarpatská Rus (Ukrajina) ; didaktické pomůcky ; 1919-1938

<http://katalog.npmk.cz/documents/515720>

9.

Quality of professional encounters with students who have intellectual disabilities - experiences from special needs upper secondary schools in Sweden / [Kvalita profesionálních

setkávání se studenty s mentálním handicapem ve speciálně vzdělávacích středních školách ve Švédsku] / Jan Hjelte, Jens Ineland -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: European journal of special needs education -- ISSN 0885-6257 -- Roč. 35, č. 5 (December) (2020), s. 648-662.

Cílem této studie bylo zjistit, jak profesionálové ze středních škol pro žáky se speciálně vzdělávacími potřebami - učitelé, asistenti a speciální koordinátoři - chápou a definují kvalitu v každodenních interakcích s mentálně postiženými studenty. Bylo zjištěno, že kvalita setkávání se skládá ze tří typologických témat: individuálního, vztahového a kontextuálního, a že různé skupiny profesionálů dávají na tato tři témata rozdílný důraz. Je nutno brát v potaz komplexnost vztahu profesionál-student a také etickou složku problému, kdy se student může setkat s negativním názorem na svou situaci ve škole a na předpoklady zvládnutí učiva.

mentálně postižený ; mentální handicap ; střední škola ; speciální škola ; učitel ; asistent ; vztah učitel-student ; individuální přístup ; interpersonální vztahy ; učivo ; zvládání ; Švédsko ; kontext ; koordinátor

<http://katalog.npmk.cz/documents/516556>

10.

Research studies on dyslexia : participant inclusion and exclusion criteria / [Výzkumné studie o dyslexii : kritéria pro inkluzi či vyloučení dyslektických žáků] / Joao A. Lopes, Cristina Gomes, Célia R. Oliveira, Julian G. Elliott -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: European journal of special needs education -- ISSN 0885-6257 -- Roč. 35, č. 5 (December) (2020), s.587-602.

Dyslexie je termín často používaný k popisu čtení s problémy v plynulosti a v přesnosti rozeznávání písmen či slov. Neexistuje však konsensus v definici dyslexie a tento termín je používán v různých kontextech. Kliničtí odborníci pak poukazují na fakt, že takové používání termínu je zavádějící nebo dokonce kontraproduktivní. Článek předkládá příklady používání termínu dyslexie v 800 studiích, kde vyšlo najevo, že nejpoužívanějším kritériem je vztah IQ a nesrovnalosti ve čtení; že studie většinou srovnávají dyslektiky se vzorkem běžných žáků, ale ne s těmi, kdo mají problém se čtením; že termín dyslexie je používán k popisu jakýchkoliv problémů se čtením a že je problém dyslexie v odborných časopisech o vzdělávání diskutován velmi zřídka.

dyslexie ; čtení ; slovo ; analýza vědecké literatury ; komparace ; inteligenční kvocient ; inteligence ; písmena ; písmena a slova ; definice ; termín

<http://katalog.npmk.cz/documents/516550>

11.

Rozvíjanie zmyslov v materskej škole inšpirované pedagogikou Márie Montessori /

[**Developing senses in kindergarten inspired by the pedagogy of Maria Montessori**] / Matej Slováček, Dominika Slováčková -- slo -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Předškolná výchova -- ISSN 0032-7220 -- Roč. 75, č. 2 (november-december 20/21) (2020/2021), s. 22-26.

Článek se zaměřuje na praktické možnosti rozvíjení smyslů v mateřské škole na základě inspirace v oblasti smyslové výchovy podle pedagogiky Marie Montessori. Jsou popsány jednotlivé aktivity (Čichové válce, Zvukové válce, Hmatové desky, Barevné destičky) včetně plnění výkonového standardu podle Státního vzdělávacího programu pro primární vzdělávání v mateřských školách, konkretizace činnosti, pomůcek a také je porovnán originál činnosti podle Marie Montessori a inspirací v podmínkách mateřské školy. Každá aktivita je znázorněna na obrázku.

mateřská škola ; předškolní dítě ; předškolní výchova ; montessoriovský systém ; vyučovací metoda ; vnímání ; vývoj vnímání ; smyslová výchova ; čich ; chuť ; hmat ; vizuální vnímání ; rozvíjení schopností

<http://katalog.npmk.cz/documents/516128>

12.

Teachers' and student teachers' attitudes towards nature and the environment— a comparative study between Sweden and France / [**Postoje učitelů a studentů učitelství k přírodě a životnímu prostředí - srovnávací studie Švédska a Francie**] / Eva Nyberg, Jérémy Castéra, Birgitta Mc Ewen, Niklas Gericke, Pierre Clément -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: Scandinavian journal of educational research -- ISSN 0031-3831 -- Roč. 64, č. 7 (December) (2020), s. 1090-1104.

Po celém světě se očekává, že se vzdělávací systém v každé zemi bude zabývat otázkami udržitelnosti a bude podporovat proenvironmentální chování a postoje. Z textu vyplývá, že Švédsko má relativně dlouhou tradici environmentální výchovy a péče o přírodu, Francouzi se zajímají o přírodu méně než jejich německy nebo anglicky hovořící sousedé. Předložená studie zkoumá postoje k přírodě a životnímu prostředí u 1 109 učitelů a studentů učitelství ve Švédsku a ve Francii pomocí 2 faktorového modelu environmentálních hodnot (2-MEV). Výsledky ukazují, že jak ve Švédsku, tak ve Francii mají učitelé a budoucí učitelé ekocentrický přístup k této problematice, což naznačuje převážně pozitivní přístup k životnímu prostředí a environmentální výchově. Srovnání mezi zeměmi však ukazuje, že u švédských učitelů a studentů učitelství se projevuje antropocentrický přístup víc, než je tomu u francouzského vzorku.

učitel ; student učitelství ; postoj učitele ; postoj studenta ; výuka ; obsah výuky ; ekologická výchova ; příroda ; prostředí ; ochrana životního prostředí ; komparace ; Švédsko ; Francie

<http://katalog.npmk.cz/documents/516042>

13.

That's not fair! : the effect of teacher justice and academic achievement on self and other's resistant agency / [To není fér! : vliv spravedlnosti učitele na školní prospěch ve světle vlastního odporu a odporu druhých] / Consuelo Mameli, Luca Caricati, Luisa Molinari -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: British journal of educational psychology -- ISSN 0007-0998 -- Roč. 90, č. 4 (December) (2020), s. 933-947.

V současnosti je kladen důraz na fakt, že žáci mají být aktivní a zodpovědní v učení. Málo výzkumů se zabývalo působením takového chování, které vyjadřuje žákův odboj proti autoritě učitele. Předložená studie zkoumala, zda a do jaké míry je toto chování způsobeno vnímáním učitelova spravedlivého chování a vlastního prospěchu. Pokud má žák horší školní výsledky a intenzivně pociťuje chování učitele jako nespravedlivé, je míra odbojného chování výsledkem této kombinace. Výsledky jako tento jsou důležité pro vyučovací praxi učitele, protože ukazují, jak je důležité, aby bylo nastaveno takové výukové prostředí, kde může žák vyjádřit i svůj nesouhlas.

žák ; učitel ; chování žáka ; chování učitele ; spravedlnost ; nesprávné chování ; konflikt ; autorita ; působení ; prospěch ; vztah učitel-žák ; Itálie

<http://katalog.npmk.cz/documents/516220>

14.

Too many adults see no need for learning and training / [Mnoho dospělých nemá potřebu výcviku ani učení] / Steve Bainbridge – eng

In: Skill set and match : CEDEFOP's magazine promoting learning for work -- ISSN 2363-0175 -- Roč. [8], č. 21 (January 2021) (2021), s. 8-9.

EU již 20 let usiluje o to, aby se dospělí nadále vzdělávali a byl jim poskytován odborný výcvik. Nejčastější odpovědí dotazovaných je, že k tomu nepociťují žádnou potřebu. Respondenti však k této otázce nemají negativní postoj - ve zkoumaných zemích lidé souhlasili s tím, že učení je důležité pro získání práce, postup v pracovní kariéře i pro lepší výdělek. Bude potřeba nabízet více popudů k účasti na dalším vzdělávání. Zapojit by se měly i vlády a zejména zaměstnavatelé, kteří by měli více investovat do výcviku potřebných zaměstnanců.

pracovník ; dospělý ; další vzdělávání ; výcvikový kurs ; potřeba pracovní síly ; profesní dráha ; plat ; potřeba ; odborný rozvoj zaměstnanců ; průzkum ; Evropská unie

<http://katalog.npmk.cz/documents/516127>

15.

When disability becomes ability to navigate the transition to higher education : a comparison of students with and without disabilities / [Když se nedostatek stane možností jak se dostat na vysokou školu : srovnání postižených a nepostižených studentů] / Florence Dangoisse,

Mikaël De Clercq, Florence Van Meenen, Laurie Chartier, Frédéric Nils -- eng -- Obsahuje bibliografické odkazy

In: European journal of special needs education -- ISSN 0885-6257 -- Roč. 35, č. 4 (October) (2020), s. 513-528.

Je stále častějším jevem, že lidé s postižením studují na vysoké škole. Málo je známo o tom, jaké specifické problémy musejí překonat, než se na vysokoškolské studium přihlásí. V prezentované studii byly sledovány dvě skupiny studentů - s postižením a bez postižení. Najevo vyšlo pět hlavních témat: přechod jako na horské dráze, potlačení svobody, objevení sebe sama, zvládnutí překážek a vnímání univerzity jako podpůrného, nebo naopak ohrožujícího prostředí. Postižení studenti vyjadřovali pozitivnější emoce než tradiční studenti. Jejich celoživotní překonávání handicapu způsobuje, že jsou lépe vybaveni zvládat překážky, tedy i přechod na vysokou školu.

postižený ; handicap ; student ; vysoká škola ; přechod ze střední na vysokou školu ; psychologie chování ; psychologie osobnosti ; prostředí ; emoce ; svoboda ; zvládnání ; komparace ; Belgie

<http://katalog.npmk.cz/documents/516152>